

'A l'engonal'

Injecció femoral

PRIMERA EDICIÓ

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública
de Catalunya

Exchange
Supplies.org

Autors: Andrew Preston i Jon Derricott

© de l'obra original *In the groin* (3a edició, 2007).
Exchange Supplies. ISBN 1-903346-13-4

© d'aquesta edició en català:

Generalitat de Catalunya. Departament de Salut Edita: Agència de Salut
Pública de Catalunya

1a edició: Barcelona, maig de 2019

Adaptació gràfica: Gemma Ruiz

Traducció: Servei de planificació lingüística del Departament de Salut

tools for harm reduction

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública
de Catalunya

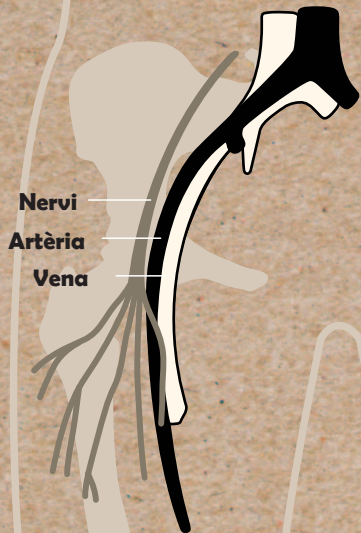
Abans de començar, llegeix això!

Si no t'injectes a l'engonal, no cal que continuïs llegint perquè els nostres consells són senzills: no ho facis! És perillós i pot causar problemes de salut greus.

Hem elaborat aquest fullet per informar les persones que sí que s'injecten a l'engonal sobre els riscos i problemes que comporta, per aconsellar-los sobre les alternatives existents, a fi de reduir riscos i evitar problemes, i també aconseguir ajuda quan la necessitin.

Advertiment legal

Aquest fullet no hauria de fer entendre que injectar-se a l'engonal es pot dur a terme amb seguretat. No assumim la responsabilitat per les lesions o malalties derivades del fet de seguir els consells que s'hi donen.

La vena femoral

La vena femoral és una vena gruixuda i llarga, que transporta la sang de manera ascendent des de les cames fins al cor.

Està molt propera:

- a l'artèria femoral, que transporta la sang amb molta pressió a les cames i els peus; i
- al nervi femoral, que dona sensibilitat a la part superior de la cama i fa que controlis l'articulació del genoll.

Quan busques la vena, pots arribar a tocar accidentalment l'artèria o el nervi.

Evitar l'artèria i el nervi femorals

Pots fer servir els dits índex i del mig (mira la pàgina anterior) per reduir el risc de tocar l'artèria o el nervi femorals.

El reduïm:

- buscant el pols a l'engonal, posant-hi el dit del mig i mantenint-lo;
- col·locant amb fermesa el dit índex al costat del dit del mig, i
- escollint un punt d'injecció cap al centre del cos, just al costat del dit índex.

Tot i que segueixis aquestes instruccions pot ser que toquis la vena femoral però, en qualsevol cas, és menys probable que toquis l'artèria o el nervi accidentalment.

Problemes

Aquest apartat t'informa sobre els problemes que pot comportar injectar-se en la vena femoral i et dona consells sobre què has de fer si et passa.

Tocar l'artèria femoral

L'hemorràgia d'una artèria pot causar la mort.

Si toques l'artèria femoral, en general sentiràs un dolor intens; i, si l'agulla passa pel revestiment de l'artèria, és possible que això empenyi cap enfora l'èmbol de la xeringa i el faci retrocedir, per la precipitació de sang escumosa de color vermell brillant.

Si toques l'artèria, no t'injectis!

La sang a l'artèria va cap a la cama, i injectar-s'hi pot obstruir l'aportació sanguínia i fer que la cama o el peu es gangrenin.

Si toques l'artèria, hauries de buscar atenció mèdica. Com que l'artèria és tan gruixuda, hi pot haver una hemorràgia abundant sense sang visible a la superfície.

Si toques l'artèria, tomba't i pressiona amb fermesa durant almenys mitja hora. Si l'hemorràgia és abundant, el pols s'accelera, empal·lideixes o et mareges, truca al 112 i demana una ambulància.

Tocar el nervi femoral

Tocar el nervi femoral controla els músculs que permeten flexionar el genoll. També dona sensibilitat a la part frontal de la cuixa i a la part inferior de la cama.

El nervi femoral en general causa un dolor molt intens en tota la cama. L'instint ens fa fer el correcte: retirar l'agulla.

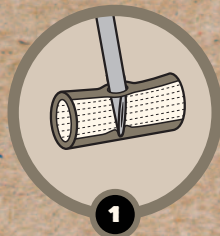
Un nervi danyat pot causar debilitat, problemes de mobilitat a la cama i pèrdua de sensibilitat a la cama.

Mala Circulació

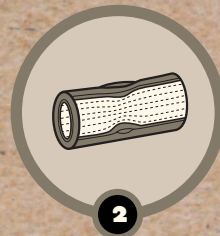
Aquestes imatges mostren com la injecció repetida pot produir el col·lapse de les venes, cosa que sol tardar més temps que passi a l'engonal que a les venes dels braços perquè la vena femoral és més gran. **Però és molt més greu!**

La vena femoral és la principal via perquè la sang surti de la cama. Si s'obstrueix, la sang no flueix a través de la cama prou ràpid per mantenir-se sana i calenta, cosa que fa que les persones que pateixen un col·lapse a les venes femorals tinguin les cames inflades i els dits dels peus freds i blaus.

L'obstrucció de la vena femoral pot causar inflor i dolor a la cama, i continuar injectant-s'hi pot produir necrosi i amputació.

1
L'agulla pot danyar el revestiment de la vena; la droga (especialment les píndoles), quan s'injecta massa sovint o massa ràpid per una infecció o per bombejar-se.

2
Els danys produïts en el revestiment de la vena produeixen coàguls a l'interior de la vena.

3
La interrupció del flux sanguini provoca la formació de més coàguls, i fa que la vena es tanqui encara més.

4
Finalment, la vena s'obstrueix, i els coàguls es converteixen en un teixit cicatricial que es contrau i estira tots dos costats de la vena fins que els ajunta, de manera que la vena es col·lapsa.

Coàguls de sang

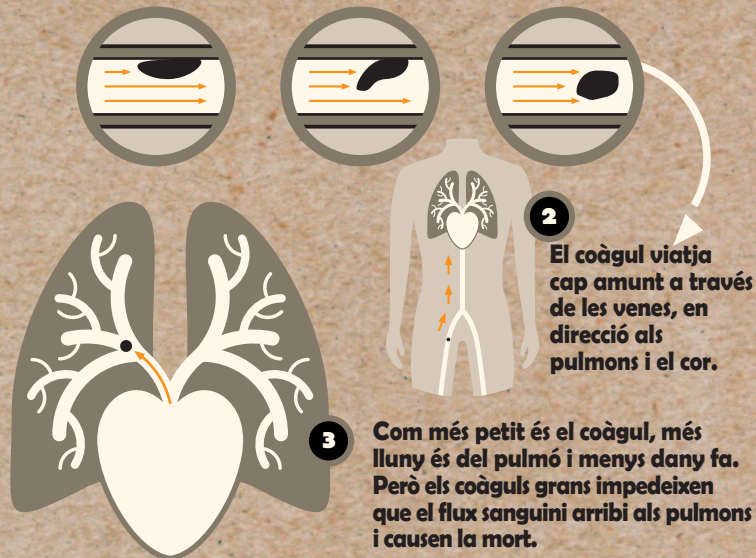
Injectar-se a l'engonal pot fer que es formin perillosos coàguls de sang a les venes profundes de la cama.

Trombosivenosaprofunda (TVP) és el terme mèdic usat per designar la malaltia en què un coàgul de sang obstrueix completament o parcialment la vena profunda.

La trombosi venosa profunda es forma al lloc d'injecció, a prop d'aquest lloc, o a la part inferior de la cama, normalment al voltant del tou de la cama.

Els símptomes de la trombosi venosa profunda són vermellor, dolor i inflor al tou de la cama i tumefacció a la part inferior. Si t'injectes a l'engonal i tens aquests símptomes, és recomanable que truquis a una ambulància o vagis al servei d'urgències d'un hospital.

- 1 Un coàgul es pot formar ràpidament en la vena profunda i que no s'adhereixi amb força. Si el flux sanguini es fica entre el coàgul i la paret venosa, pot fer pressió sobre el coàgul, empènyer-lo i que es desprengui.

- 2 El coàgul viatja cap amunt a través de les venes, en direcció als pulmons i el cor.

Com més petit és el coàgul, més lluny és del pulmó i menys dany fa. Però els coàguls grans impedeixen que el flux sanguini arribi als pulmons i causen la mort.

No passis per alt els símptomes d'un coàgul, encara que sigui petit (dolor toràcic i sensació d'ofec). Pot ser l'advertència que s'està formant un gran coàgul.

Úlceres

La reducció del flux sanguini dificulta que la pell pugui reparar-se per ella mateixa, cosa que dona a la pell un aspecte brillant i que estigui adolorida, fins i tot petits talls i cops es poden convertir en úlceres doloroses anomenades *úlceres*.

Les úlceres poden tardar anys en curar-se, però el tractament especialitzat i els apòsits poden accelerar-ne la curació. Hi ha alguns serveis de drogodependències que compten amb professionals d'infermeria que poden fer aquesta tasca, però en la majoria de casos és el teu metge o metgessa de capçalera qui t'ha de derivar al servei d'infermeria.

Gangrena

Tots els teixits necessiten que els arribi flux sanguini per sobreviure. Si la vena femoral és massa estreta perquè hi circuli prou sang, es començarà a produir necrosi dels teixits, i donar lloc a gangrena, la qual cosa normalment comença als dits dels peus. Per això, les persones amb greus problemes de circulació s'haurien de revisar amb regularitat els dits dels peus. Si hi veus teixit negre mort que comença a podrir-se i a fer mala olor, consulta urgentment el metge.

Reduir el risc

Mantenir sa el lloc d'injecció

Una vegada trobada la vena femoral, la majoria de les persones s'injecten al mateix lloc una vegada i una altra. Injectar-se en el mateix lloc comporta que el forat que va fins a la vena es revesteixi amb cèl·lules de la pell, d'una manera semblant a un pírcing (vegeu la imatge de la pàgina següent), cosa que vol dir que els bacteris tenen via lliure per anar de la superfície de la pell al corrent sanguini.

Per reduir el risc d'infecció, renta't les mans abans de preparar-te per punxar-te i utilitza una agulla estèril nova cada vegada. **És important rentar regularment el lloc d'injecció amb aigua calenta i sabó, especialment abans d'injectar-te.**

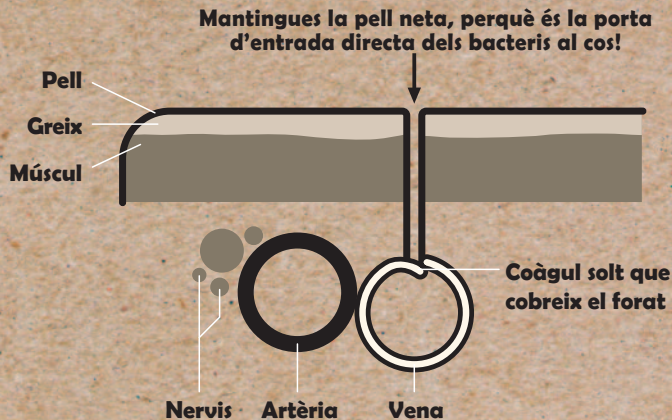
Si el punt d'injecció s'inflama, està calent o vermell, comença a supurar o a fer mala olor, és convenient no usar-lo i anar al metge.

És probable que necessitis antibiòtics per eliminar la infecció. No fer res pot comportar una sèpsia, que al seu torn pot causar la mort.

ADVERTIMENT: la posició de la vena pot variar.

Injectar-se pot causar el desplaçament de la vena, el nervi i l'artèria

Xeringues

Assegura't que et fas amb prou xeringues als serveis de reducció de danys o en els punts d'intercanvi per utilitzar material estèril nou cada vegada.

L'elecció de la mida de l'agulla és important. Les persones primes/petites poden utilitzar (amb precaució) una xeringa com les que s'usen per administrar insulina (taronja). Per a la majoria de les persones, les agulles menys perilloses per a la injecció femoral són les agulles llargues i separades de color verd o blau.

Tot i que les agulles taronges són més fines, i és menys probable que danyin la vena, és molt més fàcil que es trenquin i quedin encallades dins del cos, on causen lesions greus.

Rotar els llocs d'injecció

Per injectar-se amb seguretat se sol recomanar rotar els llocs d'injecció perquè les venes puguin recuperar-se; tanmateix, les coses no són tan fàcils amb llocs d'alt risc com l'engonal.

Si ja t'injectes a tots dos costats de l'engonal, és probable que sigui convenient seguir-ho fent així per evitar utilitzar un lloc infectat o adolorit.

Però si només t'injectes a un costat, tenint en compte els riscos de tocar l'artèria o el nervi, intentar trobar la vena de l'altre costat comporta més riscos que beneficis.

Si t'injectes a la vena femoral i encara tens venes al braç, és recomanable que passis a punxar-te als braços: és més visible, però té menys riscos.

Coàguls de sang: què cal fer?

Si has tingut símptomes de trombosi venosa profunda i tens dolor toràcic o sensació d'ofec, truca al 112 i demana una ambulància. Pot ser que el coàgul de sang s'hagi fragmentat de la vena, recorrent tot el cos cap amunt i s'hagi encallat en els pulmons. Aquesta és una malaltia potencialment mortal denominada *Trombo-embolisme pulmonar*.

El tractament per a la trombosi venosa profunda s'inicia amb les injeccions per dissoldre el coàgul, seguides de l'administració de comprimits per aturar la formació d'un altre coàgul.

Si has patit una trombosi venosa profunda, és molt important seguir prenent els comprimits i acudir a les visites mèdiques per revisar els nivells de warfarina a la sang.

Alternatives a la injecció

Si t'injectes a la vena femoral, és més convenient injectar-te als braços (si encara pots) que a la vena femoral, i considerar les següents alternatives a la injecció:

Tractament. Si t'injectes heroïna, és possible obtenir una recepta per obtenir metadona o d'un altre medicament per a la dependència dels opiacis. Demana al programa d'intercanvi de xeringues, al servei de drogodependències o al metge de capçalera de quines opcions de tractament disposes.

El canvi. Potser fumar drogues no és tan econòmic com injectar-les, però és infinitament més segur. Pensa a canviar, encara que només sigui de tant en tant per deixar reposar les pobres venes.

L'últim recurs (Només vàlid per al consum d'heroïna). Algunes persones que es queden sense venes s'han passat a la via anal. No és glamurós, però funciona: l'intestí està dissenyat per absorbir els líquids de manera eficient i absorbeix les drogues gairebé tan ràpid com quan s'injecten. Hi ha risc de sobredosi, així que no utilitzis més dosi de la que usaries normalment. Insereix una xeringa (sense agulla!) a curta distància, desplaça l'èmbol perquè surti el líquid i espera fins que s'absorbeixi.

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública
de Catalunya

tools for harm reduction